

ד"ר יולי נודלמן:

כאשר ראיסה טילפנה לשבתאי...

לייעלייה מברית-המועצות, מהגרס תדיראן ויקטור פילבסקי והפרופסור לכימיה ויטאלי רייבסקי הצטרפו לפלאטו, ופעלו יחד עם קלמנוביץ, לא רבים הצטרפו לפלאטו-שרון,

הביא לשב"כ מידע על כך שאני סוכן הקג"ב. מאוחר יותר נודע לי שזה היה ח"כ אמנון לין, אז שותפו של הורביץ להנהגת לע"ם. הסכמתי להיברק בגלאייסקר, ומאו

תי איך קלמנוביץ לוקח את החשבונית מהמלצר. יותר לא רציתי לפגוש את קלמנוביץ, ולא הכנתי מה עשה במיפלטת העבודה, ששלטה במדינה באותו הזמן.

סרט קימש

כל הסיפור על המרגל קלמנוביץ נראה כמו סרט עלילתי, אך סרט קיטשי מאוד. אחת מן השתיים: או שמישהו — וזה יכול להיות קלמנוביץ עצמו — קרא יותר מדי סירטיריגול, ראה יותר מדי סירטיריגול וביים על עצמו סרט פור לפי התסריטים האלה, או שמישהו מצא בתרמית של קלמנוביץ גיבור מאוד מתאים לסרטיריגול, ועשה ממנו מרגל.

אינני מרגל!

כמה שנים לאחר הפגישה במלון, הייתי פעיל במילגת לע"ם. (מה יש? כל אדם עושה בחייו שגיאות!) נודע לי, להפתעתי, שמרכז מחלקת האירגון הוא שבתאי קלמנוביץ. פעמיים הייתי עד למריבות בינו ור בין משה רו, יו"ר מחלקת-האירגון. קלמנוביץ הואשם בענייני קבלות וכספים, וורקו אותו ממחלקת-האירגון. הרבה עולים מרוסיה לא הצטרפו אז ללע"ם, והסבירו: „אם קלמנוביץ אצל כס, אין לנו מה לחפש במיפלטת היום מספרים שראש מיפלטת לע"ם, ייגאל הורביץ, הודיע לשרותי הביטחון שהוא חושד בשבתאי קלמנוביץ שהוא סוכן הקג"ב. יש שאף משב"חים את השר הורביץ על היותו נכאי, שראה לפני עשור שנים את מה שגילה השב"כ רק עכשיו. מעניין מרוע לא הגיב השב"כ על החשדות של ייגאל הורביץ.

באותה התקופה הוזמנתי אני לשב"כ, ונאמר לי שאחד מחברי-הכנסת

ראיסה גורבאצ'וב

החכה בבקשה רגע בחוץ...

שאלתי אותו מרוע אנחנו נפגשים בלובי של מלון יקר, והוא ענה: „הסתכל סביבך. אתה רואה מי יושב מסביב? אלה הם אנשים חשובים מאוד, בעלי-ממון. כאשר אני יושב כאן הם מתרגלים אלי לאט-לאט, מתחילים לחשוב שאני אדם השייך לצמרת. לכן אני מקיים את כל הפגישות שלי כאן.“ בסוף הפגישה התחיל כאילו לחפש בכיסו כסף, לא מצא וביקש ממני: „אולי תוכל לשלם עבור שני ספלי-הקפה? אין לי כרגע כסף קטן.“ אז אני, עולה חדש, שילמתי, וראיי

נפגשתי עם שבתאי קלמנוביץ בלובי של מלון מפואר, בתל-אביב, בחורף 1972. נרמה לי שהיה זה מלון [ד]. קיבלתי הזמנה ממחלקת-העליה של מיפלטת-העבודה לבוא לפגישה עם נציג של המחלקה. לא הכנתי בריוק מרוע הוזמנתי דווקא למלון, אך בכל זאת הלכתי. פגשתי שם בחור כבן 25, שאטני. זה היה קלמנוביץ. כבר בפגישה הראשונה עשה עלי רושם לא-רציני, משוויץ, אפילו משקר.

אבי ולדמן, העולם הזה

קלמנוביץ (עם הקצין שימעון סביר) בבית-המישפט. אם הוא מרגל סובייטי, מצב הקניב בכי רעו!

ואחת הסיבות לכך היתה הרושם הכללי ששרר בקרב עולי ברית-המועצות לגבי איש-האירגון של פלאטו, שבתאי קלמנוביץ, איש לא-אמיץ, הרפתקן („אוונטוריסט“).

דברים נפלאים

אחרי תקופת פלאטו-שרון שוב פגשתי את קלמנוביץ במסיבה אצל חברי-הכנסת יגאל כהן בתל-ערי-שים.

יגאל כהן אמר עלי: „בחור נבון, חכם, עושה דברים נפלאים! מה רוצים ממנו? מרוע לא מאמינים לזו!“ זה היה אחרי שיגאל כהן וח"כים אחרים — אינני זוכר מי — נסעו על-פי הזמנתו של קלמנוביץ למדינת כופות-אסטוניה, מדינת-החסות של

יש לי „אישור“ רישמי שאינני מרגל. אינני יכול להבין מרוע לא נברק אז קלמנוביץ באותה הצורה, כדי לברוק את החשד של ייגאל הורביץ. נרמה לי שיותר סביר להניח שזאת היתה פשוט שיטה של חברי-הכנסת הנכבדים כדי לחסל חשבוניות עם אנשים שלא מצאו חן בעיניהם.

הזמנה לפלאטו

פגישה נוספת עם קלמנוביץ הייתה לי כשהוא התמנה כאיש של שמואל פלאטו-שרון, והזמין אותי להצטרף אליו. כדי לשכנע אותי אמר קלמנוביץ: „יש לו המון כסף. נוכל להשתמש בכספיו כדי לקדם את עצמנו.“ לא הצטרפתי, כמובן. אך שני פעיי

קלמנוביץ מחבק את חוקריו למען צלם „העולם הזה“ יש לו המון כסף. אפשר להשתמש בזה!